

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA – Z GEOGRAFII – W BRANŻOWEJ SZKOLE I STOPNIA

Opracowanie: Daniel Chyliński-nauczyciel geografii, Jolanta Smaciarz-nauczyciel geografii.

I. SPOSÓB INFORMOWANIA O WYMAGANIACH NA POSZCZEGÓLNE OCENY. PRIORYTETY OCENIANIA W GEOGRAFII.

1. Sposoby informowania.

- informacja ustna przekazana uczniowi przez nauczyciela w terminie do 2 tygodni od rozpoczęcia nauki
- informacja uzupełniająca może być przekazana, na prośbę ucznia, na początku II semestru
- informacje w formie pisemnej znajdują się u nauczyciela przedmiotu i są dostępne podczas spotkań indywidualnych

II. PRIORYTETY OCENIANIA W GEOGRAFII.

2. Edukacja geograficzna w szkole zawodowej stwarza uczniowi możliwości do:

- zrozumienia otaczającego go świata i poruszania się w przestrzeni geograficznej
- przygotowania do przemian społecznych, gospodarczych i politycznych zachodzących w regionie, kraju i na świecie
- kształtowania postaw ludzi otwartych, aktywnych, tolerancyjnych i twórczych;
- świadomego podejmowania decyzji

3. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia, którym w szczególności podlegają:

- przyrost wiadomości w zakresie:
  - wskazywania i opisywania faktów, nazw geograficznych, terminów,
  - zrozumienia związków i zależności zachodzących w przestrzeni geograficznej

4. przyrost umiejętności w zakresie:

- samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji,
- posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł(np. interpretowanie danych statystycznych, czytanie mapy),
- praktycznego stosowania informacji (np. orientacja na mapie),
- twórczego rozwiązywania problemów,
- prezentowania treści geograficznych (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie rysunku, szkicu, diagramu);

5. postawy

- systematyczność pracy ucznia przez cały rok (przygotowanie się do zajęć lekcyjnych, udział w wykonywaniu zadań na lekcji)
- aktywność i inicjatywa
- rozwój własnych zdolności i zainteresowań
- umiejętność współdziałania w grupie

III. FORMY I METODY SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA.

1. Uczniowie mogą być oceniani:

- w sali lekcyjnej
- podczas zajęć w terenie
- za działania na rzecz szkoły i środowiska związane tematycznie z przedmiotem
- podczas spotkań naukowych
- uczestnicząc w konkursach przedmiotowych.

2. Mogą otrzymywać oceny za:

- prezentację dłuższych wypowiedzi
- udział w dyskusjach
- prezentowanie pracy grupy
- krótkie odpowiedzi w toku lekcji
- sprawdziany pisemne i prace klasowe
- kartkówki
- sporządzanie map myślowych, posterów, portfolio,
- stosowanie zintegrowanej wiedzy do rozwiązywania problemów (według wymagań standardów),
- wykonanie prac dodatkowych związanych tematycznie z przedmiotem (zaproponowanych przez ucznia lub wskazanych przez nauczyciela),
- inne działania wynikające z zainteresowań ucznia, wiążące się z programem nauczania geografii jak i wykraczające poza program, np.:
  - własne działania na rzecz środowiska potwierdzone przez nauczycieli lub dyrektora szkoły
  - przygotowanie materiału do nowej lekcji,
  - zorganizowanie wystawy, konkursu itp.

3. Zarówno odpowiedzi ustne jak i pisemne powinny być oparte o umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji:

- podręcznika,
- zeszytu ćwiczeń,
- map różnej treści,
- rocznika statystycznego,
- słownika geograficznego,
- czasopism,
- literatury popularno - naukowej,
- internetu,
- innych źródeł.

IV. KRYTERIA OCENIANIA I ZASADY WYSTAWIANIA OCEN, WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY.

1. **Oceny pracy ucznia dokonuje się według skali od 1 do 6.**
2. **Wiedzę i umiejętności ucznia klasyfikuje się na poziomach:**
  - podstawowym - obejmuje on poziom konieczny i podstawowy co łączy się z oceną dopuszczającą (2) i dostateczną (3),
  - ponadpodstawowym - poziom rozszerzający, dopełniający i wykraczający co łączy się z oceną dobrą (4), bardzo dobrą (5) i celującą (6).
3. **Przy odpowiedzi ustnej i pisemnej ocenie podlegają:**
  - poziom merytoryczny (umiejętność doboru i zakresu treści, wyjaśnienie zjawisk i procesów, poprawne stosowanie terminów i nazw geograficznych),
  - przy pracach pisemnych zwraca się uwagę na samodzielność wykonanej pracy, dokładność wykonanych rysunków, wykresów, map a także konstrukcję pracy.

Ogólne wymagania programowe z geografii na poszczególne oceny

OCENA	OPANOWANIE UMIEJĘTNOŚCI I AKTYWNOŚĆ Uczeń:	POSIADANA WIEDZA
niedostateczna	<ul style="list-style-type: none"> • nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających podstawowych wiadomości • nie potrafi korzystać z map ściennych geograficznych ani atlasów oraz innych zasobów kartograficznych i Internetu • nie potrafi zlokalizować głównych obiektów geograficznych na mapie, globusie, planie • nie potrafi wykazać zróżnicowania przestrzennego składników przyrodniczych i działalności człowieka w środowisku przyrodniczym	<ul style="list-style-type: none"> • braki w wiedzy są bardzo duże i uniemożliwiają zdobycie kolejnych wiadomości
dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje wskazane przez nauczyciela obiekty geograficzne na mapie świata na mapach kontynentów i państw • odczytuje treści dowolnej mapy tematycznej	<ul style="list-style-type: none"> • w wiedzy ucznia są braki, które można usunąć

	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tablicach statystycznych niezbędne dane statystyczne samodzielnie korzysta z encyklopedii, słowników geograficznych, Internetu i innych źródeł wiedzy geograficznej rozumie i wyjaśnia podstawowe pojęcia podaje przykłady różnych form na powierzchni Ziemi wyznacza kierunki na mapie, globusie, planie wymienia formy użytkowania ziemi (użytki rolne, lasy, pozostałe grunty, nieużytki ekologiczne) 	
dostateczna	<ul style="list-style-type: none"> porównuje treści różnych map i umie wykazać związki pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego a działalnością gospodarczą człowieka podaje przykłady negatywnych skutków działalności człowieka na poszczególne sfery i sposoby ich likwidacji przeprowadza prostą analizę danych statystycznych i ich interpretację w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje ze zrozumieniem terminologię naukową odczytuje i dokonuje prostej analizy wykresów tematycznych wyjaśnia i opisuje wybrane zagadnienia tematyczne związane z urbanizacją, gospodarką i współczesnymi problemami świata rozdziela formy ochrony przyrody w Polsce wymienia nazwy parków narodowych w Polsce wyjaśnia wpływ koncentracji ludności na środowisko przyrodnicze wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa wymienia działy gospodarki narodowej posiada proste, uniwersalne umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> opanował podstawowe wiadomości podstawy programowej z geografii, pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień

	<p>pozwalające rozwiązywać typowe problemy o średnim stopniu trudności</p>	
<p>dobra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • konstruuje proste diagramy różnych typów • sporządza różne wykresy i tabele, plany i proste mapki tematyczne • analizuje schematy • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego i wyjaśnia przyczyny jego zmian • analizuje, porównuje, wyjaśnia przyczyny zmian związanych z urbanizacją, gospodarką i środowiskiem naturalnym • omawia skutki społeczne, gospodarcze zmian liczby ludności • wyjaśnia rolę tradycji w rozwoju przedsiębiorczości w państwach Azji Południowo- Wschodniej • opisuje funkcje przemysłu i wyjaśnia czynniki lokalizacji przemysłu • porównuje wskaźniki urbanizacji w różnych krajach • potrafi różnicować kraje na wysoko i słabo rozwinięte stosując różne kryteria • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania rolnictwa • opanował treści złożone, trudniejsze od zaliczanych do wymagań podstawowych • poprawnie stosuje nabyte wiadomości • samodzielnie rozwiązuje problemy typowe 	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń opanował materiał na ocenę dobrą
<p>bardzo dobra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo dobiera źródła informacji w zależności od opracowywanych zagadnień • sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami • czyta mapy wykonane w różnej skali i interpretuje ich treści • opisuje różne procesy i zjawiska wykorzystując różne materiały źródłowe • wyciąga wnioski na podstawie informacji zawartych na planach, mapach, wykresach • czyta tablice stratygraficzne i na ich 	<ul style="list-style-type: none"> • Opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej nauczania geografii

	<p>podstawie wyciąga wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje współzależności między środowiskiem przyrodniczym (klimat, rzeźba terenu, stosunki wodne, gleby, bogactw naturalne) a warunkami życia i gospodarki człowieka • prezentuje na forum klasy problemy ludności wielkich miast i wsi • omawia wpływ przekształceń ustrojowych na zmianę struktury zawodowej ludności i zatrudnienie w sektorach gospodarki narodowej • omawia cechy gospodarki rynkowej, jej pozytywne i negatywne skutki • wykazuje aktywną postawę w czasie lekcji • wykonuje dodatkowe zadania • bierze udział w konkursach • potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów i dziedzin oraz stosować ją w nowych sytuacjach 	
celująca	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje wiedzę z różnych przedmiotów i stosuje w praktyce • bierze udział w konkursach i zdobywa wysokie miejsca • systematycznie wzbogaca swoją wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji • samodzielnie wykonuje zadania o dużym stopniu trudności • samodzielnie dokonuje obserwacji i prowadzi dokumentację • formułuje własne opinie i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz potrafi celowo wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności (samodzielne, twórcze poszukiwania)

V. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY DLA UCZNIÓW Z DYSFUNKCJAMI

- uczniowi z dysleksją - wydłuża się czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej, należy:
  - uwzględniać trudności z zapamiętywaniem nazw, nazwisk, dat
  - w czasie odpowiedzi ustnych dyskretnie wspomagać, dawać więcej czasu na przypomnienie, wydobyć z pamięci nazw, terminów, dyskretnie naprowadzać
  - częściej powtarzać i utrzymywać materiał
  - podczas uczenia stosować techniki skojarzeniowe ułatwiające zapamiętywanie

- wprowadzać w nauczaniu metody aktywne, angażujące jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używać wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicać proces nauczania
- zróżnicować formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia
- przeprowadzać sprawdziany ustne z ławki, niekiedy nawet odpytywać indywidualnie często oceniać prace domowe
- ucznia z dysgrafią - w większym stopniu ocenia się na podstawie wypowiedzi ustnych, w pracach pisemnych ocenia się przede wszystkim ich treść (stronę merytoryczną)
- uczniowie z dostosowaniem wymagań – w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi). Podobnie postępować przy powtórkach pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie).
- niepełnosprawności - zgodnie z zaleceniami poradni

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIA O OCENIE CZĄSTKOWEJ Z DANEJ FORMY AKTYWNOŚCI

Forma aktywności	Sposoby informowania	
Odpowiedź ustna	Ustnie po odpowiedzi	
Praca domowa	Ustnie lub pisemnie na pracy pisemnej	
Prace dodatkowe	Ustnie lub pisemnie	
Praca w grupie	Ustnie pod koniec lekcji	
Aktywność	Ustnie: cztery " + " to ocena bardzo dobra cztery " - " to ocena niedostateczna	
Zgodnie z WZO nauczyciel jest zobowiązany wpisywać oceny uczniów do dziennika lekcyjnego/e-dziennika w celu informowania o nich rodziców.		

- Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowania się do lekcji i możliwości odpowiedzi lub pisania kartkówki.
- Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje ucznia znajomość treści z trzech ostatnich tematów.
- Brak zadania domowego pisemnego 3x (trzy minusy) - ocena niedostateczna.

VII. NARZĘDZIA SPRAWDZAJĄCE STOPIEŃ OPANOWANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI. ZASADY PRZEPROWADZANIA KLASÓWEK, SPRAWDZIANÓW ORAZ USTALENIE FORM POPRAWIANIA OCENY.

Narzędzie	Zasady przeprowadzania kartkówek	Formy poprawiania	Ilość w semestrze
Praca klasowa do 45 min	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzona po powtórzeniu materiału • zapowiedziana 2 tygodnie przed terminem i wpisana do dziennika • informacja o ocenie na pracy • praca klasowa do wglądu na spotkaniach indywidualnych u nauczyciela przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzenie i oddanie do 2 tygodni • uczeń może poprawić ocenę niedostateczną w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później niż 2 tygodnie od sprawdzenia i omówienia pracy klasowej 	przynajmniej 1 x w semestrze
Sprawdzian 15 - 30 min	<ul style="list-style-type: none"> • obejmuje dział lub fragment danego działu (3 - 4) ostatnie tematy • zapowiedziany 1 tydzień przed terminem i wpisany do dziennika • informacja o ocenie pisemna na pracy • sprawdziany do wglądu dla rodziców na spotkaniach indywidualnych u nauczyciela przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzenie i oddanie tydzień po przeprowadzeniu sprawdzianu • uczeń może poprawić ocenę niedostateczną w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później niż 2 tygodnie od sprawdzenia i omówienia sprawdzianu 	do 2 x w semestrze
Kartkówka do 10 min	<ul style="list-style-type: none"> • obejmuje materiał z trzech ostatnich tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzenie i oddanie w ciągu tygodnia 	w zależności od omawianego materiału

	<ul style="list-style-type: none"> • nie jest zapowiadana • informacja o ocenie pisemna na kartkówce • kartkówki do wglądu u nauczyciela 		
Zgodnie z WZO nauczyciel jest zobowiązany wpisać oceny uczniów do dziennika lekcyjnego/ e-dziennika w celu poinformowania o nich rodziców.			

- Uczeń nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie ma obowiązek napisać pracę w ciągu 2 tygodni po nieobecności w szkole w terminie ustalonym przez nauczyciela (termin ten może ulec wydłużeniu po bardzo długiej nieobecności w szkole).
- Uczeń, który nie napisze pracy pisemnej w ustalonym terminie otrzymuje ocenę niedostateczną.

Przyjmuje się następujący przelicznik % przy ocenianiu prac pisemnych

Ocena	Odsetek punktów
Celująca	100% i powyżej
Bardzo dobra	99 % - 85%
Dobra	84 % - 70 %
Dostateczna	69 % - 50 %
Dopuszczająca	49 % - 30 %
Niedostateczna	29%- 0%

VIII. USTALENIE SPOSOBÓW WSKAZYWANIA KIERUNKÓW DALSZEJ PRACY UCZNIA.

1. Omówienie pracy pisemnej i wskazanie braków w opanowaniu materiału oraz wskazanie sposobów uzupełnienia wiadomości.
2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicami w celu ukierunkowania pracy ucznia zdolnego, ucznia z trudnościami w nauce, ucznia z dysfunkcjami.
3. Współdziałanie z uczniem zdolnym w celu rozwijania jego zainteresowań.
4. Nauczyciel może pomóc uczniowi w nauce w czasie swoich konsultacji.